

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

> Retouradres Postbus 1 3720 BA Bilthoven

Aan de Directeur-Generaal van de
Volksgezondheid
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
drs. M. Sonnema
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11

F 030 274 29 71

info@rivm.nl

Ons kenmerk

0068/2020 LCI/JvD/at/cs

Behandeld door

LCI

T (030) 274 7000

F (030) 274 4455

lci@rivm.nl

Datum 29 juli 2020
Onderwerp Advies n.a.v. 73e OMT COVID-19, deel 2

Geachte mevrouw Sonnema,

In aanvulling op het eerste deel van het OMT-advies 73e OMT COVID-19, zoals verzonden op 28 juli jl., doe ik u hierbij het tweede gedeelte toekomen.

Maatregelen reizigers uit risicogebieden

Vraagstelling:

Kunt u adviseren of het asymptomatisch testen van terugkerende (asymptomatische) reizigers uit risicogebieden een effectieve maatregel is om de import van het coronavirus uit deze gebieden te voorkomen?

Momenteel worden reizigers uit risicogebieden dringend geadviseerd 14 dagen in thuisquarantaine te gaan bij aankomst in Nederland. Kunt u aangeven hoe het testen van terugkerende (asymptomatische) reizigers uit risicogebieden zich kan verhouden tot het advies tot 14 dagen thuisquarantaine? In België kan de thuisquarantaine voor reizigers uit risicogebieden opgeheven worden bij twee negatieve testuitslagen. Ziet u meerwaarde in een dergelijke maatregel?

Antwoord:

Reizigers uit risicolanden of risicogebieden¹ krijgen het dringende advies om bij aankomst in Nederland in thuisquarantaine te gaan en zich bij klachten te laten testen. De aanname hierbij is dat het risico op besmetting in risicogebieden groter is dan in Nederland. De afgelopen weken komt het internationale reizigersverkeer weer op gang als gevolg van het opheffen van reisbeperkende maatregelen en de zomervakantieperiode. Voor de periode 24-30 juli werd verwacht dat op Schiphol ruim 350 vluchten uit risicogebieden zouden landen, met naar schatting ruim 15.000 passagiers aan boord. Het aantal reizigers uit risicogebieden dat per auto bus of trein naar ons land komt, is niet bekend, maar dit zal naar verwachting ook substantieel zijn.

Sinds 1 juli is 8% van de gemelde personen met COVID-19 in de incubatieperiode in het buitenland geweest, vooral in België (55 personen), Duitsland (31 personen) en Servië (27). Frankrijk, Kroatië en Spanje worden afgelopen twee weken relatief vaker genoemd (9,4%, 5,8% en 5,3% respectievelijk). De bijdrage van personen uit risicolanden is vooralsnog beperkt, maar bij tenminste 1 persoon heeft de infectie tot een cluster in Nederland geleid.

¹ Onder risicogebieden wordt verstaan: landen die op basis van COVID-19-uitbraken aangemerkt zijn als 'oranje/rood', waar niet essentiële reizen worden ontraden.
<https://www.nederlandwereldwijd.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/wat-betekenen-de-kleurcodes-bij-reisadviezen>

Uit anekdotische observaties en berichtgeving in de media blijkt dat, hoewel terugkerende reizigers uit risicogebieden zich wel degelijk bewust zijn van de quarantaineplicht, ze aangeven – vanwege uiteenlopende rationele en irrationele afwegingen en redenen – dat ze niet van plan zijn om zich aan dit dringende advies te houden. Wel lijkt er bij GGD'en sprake te zijn van een toename van reizigers uit risicogebieden die zich willen laten testen zonder dat zij klachten hebben. Uit gesprekken blijkt dat er reizigers zijn die, deels uit onwetendheid, een negatieve testuitslag als groen licht beschouwen om zelfstandig uit de quarantaine te stappen.

Datum

29 juli 2020

Ons kenmerk

0068/2020 LCI/JvD/at/cs

Quarantainebeleid

Het OMT bekrachtigt het beleid dat reizigers terugkerend uit risicogebieden bij binnenkomst in Nederland 14 dagen in thuisquarantaine dienen te gaan. Het daadwerkelijk gelopen risico is onbekend en zal verschillen per reiziger, omdat het afhankelijk is van waar men geweest is en de mate van contact met de lokale bevolking. Desondanks wordt dit risico als hoger ingeschat dan in Nederland en andere landen met een vergelijkbare, lage incidentie (die als 'geel' worden aangemerkt).

Registratie van reizigers en opvolgen quarantaine

Het OMT observeert een grote mate van vrijblijvendheid bij het quarantaineadvies voor reizigers uit 'oranje' gebieden, ondanks dat dit 'dringend' wordt geadviseerd. Er is geen registratiesysteem en de quarantaine wordt niet opgevolgd. Het OMT adviseert om deze reizigers – zowel binnenkomend via het luchtruim als over het water en de weg – op enigerlei wijze te registreren, en via dit systeem ook een goed overzicht en een adequate informatievoorziening over de quarantaine te borgen. Tevens adviseert het OMT steekproefsgewijze controle van de quarantaine om de vrijblijvendheid te beperken.

Testen van asymptomatische reizigers

In het OMT advies van 23 juni jl. wordt aangegeven dat het testen van personen zonder klachten in specifieke gevallen van nut kan zijn, bijvoorbeeld in geval van een lokale uitbraak, maar dat aan grootschalig testen van asymptomatische personen ook bezwaren verbonden zijn. Dit zijn, onder andere, het gevoel van schijnveiligheid bij een negatieve test (een test is een momentopname), de kans op fout-positieve testen en de moeilijkheden m.b.t. de inschatting van de besmettelijkheid en daarmee het toepassen van het isolatiebeleid bij mensen die positief testen maar een lage virale load hebben. Voor toepassing van testen tijdens de quarantaineperiode van asymptomatische gezins- en overige nauwe contacten met als doel de quarantaineduur van 14 dagen te bekorten, is door het RIVM een studie gestart. Het testbeleid in de quarantaineperiode van enkele andere landen (Noorwegen, Denemarken) zal hierbij meegewogen worden. Recentelijk hebben enkele buurlanden – België, Frankrijk en Duitsland – aangekondigd terugkerende reizigers uit risicogebieden bij binnenkomst op vliegvelden te testen.

Het eerdere advies met betrekking tot het testen van asymptomatische personen beschouwt het OMT nog steeds als valide. Het testen van asymptomatische reizigers bij aankomst in Nederland heeft mogelijk weinig meerwaarde, maar dit moet onderzocht worden. Daarnaast is de test een momentopname en een negatieve uitslag kan door het gevoel van schijnveiligheid tot (nog) minder goede compliance van de quarantaine leiden. Dit onderzoek maakt duidelijk of testen van asymptomatische reizigers meteen bij binnenkomst een effectieve maatregel is om de import van het coronavirus uit deze gebieden te voorkomen. Het testen

op een later moment in de quarantaineperiode kan bijdragen om de quarantaineperiode te bekorten en de compliance te verbeteren, indien dit zal blijken uit de bovengenoemde studie voor gezins- en overige nauwe contacten in quarantaine in Nederland. Het OMT adviseert te overwegen deze studie ook uit breiden voor reizigers uit risicogebieden.

Om inzicht te krijgen in de mate van besmetting onder binnenkomende reizigers uit (bepaalde) risicogebieden in Nederland zou een steekproefsgewijze testsetting (sentinel-surveillance) op Schiphol meerwaarde kunnen hebben.

Datum

29 juli 2020

Ons kenmerk

0068/2020 LCI/JvD/at/cs

Samenvattend

Het OMT adviseert de volgende maatregelen voor reizigers uit risicogebieden:

- Quarantaine gedurende 14 dagen bij binnenkomst, ter land, ter water of via het luchtruim, in Nederland.
- Registratie van deze reizigers en steekproefsgewijze controle.
- Er is nu geen indicatie voor standaard testen van asymptomatische reizigers bij binnenkomst. Voor testen tijdens de quarantaineperiode dient aangesloten te worden bij het beleid dat uitgewerkt wordt voor het testen van gezins- en overige nauwe contacten die in Nederland in monitoring zijn. Middels analyse van de huidig beschikbare gegevens wordt beoordeeld of de duur van de quarantaineperiode bekort kan worden.
- Steekproefsgewijze testsetting (sentinel-surveillance) voor risicovluchten op Schiphol overwegen.

Tot een nadere mondelinge toelichting ben ik gaarne bereid.

Hoogachtend,

Prof. dr. J.T. van Dissel
Directeur CIB